

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Білоусько Т.Ю., к.е.н., доцент кафедри виробничого менеджменту та агробізнесу
ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, м. Харків, Україна*

Сьогодні перед агропромисловим комплексом України поставлені великі завдання досягнення сталого зростання сільськогосподарського виробництва, надійного забезпечення країни продуктами харчування і сільськогосподарською сировиною. Одним із основних напрямків поліпшення продовольчого забезпечення населення є підвищення ефективності агропромислового виробництва і виведення його на якісно новий ступінь розвитку на основі виробничої інтенсифікації виробництва, ресурсозбереження, прискорення науково-технічного прогресу.

У кожній державі, в будь-якому суспільстві сільське господарство є життєво необхідною галуззю народного господарства, адже понад 80 % фонду споживання формується саме за рахунок продукції сільського господарства. Крім того, згідно з оцінками Світового банку, що базуються на зіставленні показників ряду країн, зростання валового внутрішнього продукту (ВВП), обумовлене зростанням сільського господарства, щонайменше удвічі ефективніше сприяє скороченню бідності, ніж зростання ВВП, отримане за рахунок інших галузей [1].

Для України, яка стала на шлях ринкової економіки, сільське господарство має особливо велике значення тому, що воно є однією з найбільших галузей народного господарства. Про це свідчить ряд важливих макроекономічних параметрів, серед яких частка сільського господарства у валовій доданій вартості. У 2001 р. вона становила 29421 млн. грн., або 16,3 % у загальній вартості. За 10 років вказаний показник почав збільшуватися і вже у 2011р. складав 108688 млн. грн. Але питома вага складала вже лише 9,6% від загальної вартості. В структурі внутрішнього валового продукту (ВВП) питома вага сільського господарства за останні роки також зменшилася з 8,5% у 2011р. до 7,9% у 2012р., при одночасному збільшенні абсолютного показника.

Потрібно також відмітити, що в 2011 р. кількість прибуткових підприємств склала 83,4% від загальної чисельності підприємств. Рівень рентабельності всієї діяльності лише в 2011р. із значним відривом збільшився в порівнянні із минулими роками та становив 26,5% [2]. Але, на жаль, цей рівень не забезпечує навіть простого відтворення.

Економічна криза, яка охопила країну, і досі залишає свої негативні відбитки: виснажується земля через нестачу органічних і мінеральних добрив, скорочується технічна база, зменшується поголів'я худоби, знижується її продуктивність, ресурсна і фінансова незбалансованість призводить до скорочення виробництва продукції.

За таких умов формування конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств є дуже складним і одночасно, враховуючи наміри України приєднатися до європейської спільноти, важливим завданням.

Говорячи про підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва, ми в першу чергу говоримо про зростання валового продукту галузі, а також покращення всіх її економічних показників: підвищення продуктивності праці, зниження собівартості, зростання рентабельності окремих галузей виробництва і сільського господарства в цілому, підвищення якості продукції, покращення використання землі, трудових ресурсів, виробничих засобів, що знаходяться у розпорядженні сільськогосподарських підприємств та

капіталовкладень, які вони здійснюють. Все це можливо при умові спільних зусиль підприємців та держави в частині розробки та реалізації стратегії, яка буде передбачати регулювання ринків, державну підтримку, інтенсифікацію виробництва, покращення інфраструктури сільських територій, створенні благоприємного інвестиційного клімату.

- Література:* 1. Новий курс: реформи в Україні. 2010-2015. Національна доповідь/ за заг. ред. В.М. Гейця [та ін.]. – К.: НВЦ НБУВ – 2010. – 232 с.
2. Сільське господарство.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ СТРУКТУР УПРАВЛІННЯ НА ОСНОВІ ТЕОРІЇ МНОЖИН

*Князь С.В., к.е.н, доц. кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва,
Георгіаді Н.Г., д.е.н, доц. кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва,
Вільгуцька Р.Б., аспірант кафедри менеджменту і міжнародного підприємства
Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів, Україна*

Побудову організаційної структури управління підприємством умовно можна розділити на два етапи. Перший охоплює процес створення організаційної структури управління під час заснування підприємства. Тривалість цього етапу завершується тоді, коли підприємство починає функціонувати, реалізовувати встановлені цілі. З моменту завершення першого етапу розпочинається другий етап побудови організаційної структури управління. Він триває доти, доки існує підприємство. На цьому етапі відбувається реорганізація організаційної структури управління підприємством, зокрема у таких формах адаптування до зміни умов внутрішнього і зовнішнього середовищ підприємства, як санація підприємства, внаслідок загрози його банкрутства, злиття або поглинання підприємства.

Таким чином, існує дві взаємопов'язані моделі побудови організаційної структури управління підприємством – модель створення і модель реорганізації. Їх спільною ознакою є те, що ці моделі націлені на встановлення придатності організаційної структури управління підприємством виконувати покладену на неї ціль – забезпечення субординації між посадовими особами і структурними підрозділами підприємства. Моделі створення і реорганізації організаційної структури управління підприємством відрізняються часовими періодами їх застосування і умовами реалізації. Так, створення організаційної структури управління відбувається виключно з ініціативи власників і керівників підприємств, а реорганізація може бути вимушеною ідеєю, яка виникла у бізнес-партнерів або доведена до виконання органами державного управління чи вищестоячими організаціями. У багатьох наукових працях, присвячених менеджменту, удосконалення організаційних структур управління шляхом їх реорганізації цілком слушно розглядається як компонента процесу формування цих структур, проте слід визнати, що у даному випадку термін «формування» надто узагальнений, розмитий, оскільки реорганізація має місце виключно тоді, коли відбувається використання вже існуючої організаційної структури управління підприємством. Для уникнення термінологічної плутанини поняття «формування організаційної структури управління підприємством» доцільно розглядати виключно в контексті створення організаційної структури управління на етапі заснування підприємства.